

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
U 6959/07
24.01.2008. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: mr Jadranke Injac, predsednika veća, Zoje Popović i Jelene Ivanović, članova veća, sa savetnikom suda Verom Marinković, kao zapisničarem, rešavajući u upravnom sporu po tužbi akcionara "AA": BB, VV i GG, radi poništaja rešenja guvernera Narodne banke Srbije G. br. 8480 od 05.7.2007. godine, u predmetu oduzimanja dozvole za obavljanje poslova osiguranja, u nejavnoj sednici veća održanoj dana 24.1.2008. godine, doneo je

P R E S U D U

Tužba SE UVAŽAVA i PONIŠTAVA rešenje guvernera Narodne banke Srbije G. br. 8480 od 05.7.2007. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim rešenjem u tački 1 dispozitiva Akcionarskom društvu "AA", oduzeta je dozvola za obavljanje poslova osiguranja - dozvola za rad izdata rešenjem Saveznog ministarstva za finansije broj: 4/1-12-033 od 27.6.1997. godine, a tačkom 2 dispozitiva istom Društvu je zabranjeno da raspolaže svojom imovinom do otvaranja postupka stečaja.

U tužbi podnetoj ovom sudu, tužioci osporavaju zakonitost rešenja tuženog organa zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primene materijalnog prava i povrede pravila postupka. Navode da tužena u postupku kontrole izvršenja rešenja Narodne banke Srbije G. br. 647 od 07.3.2005. godine, nije mogla izreći najnepovoljniju meru i to oduzimanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja u smislu člana 175. Zakona o osiguranju, a da prethodno nije dokazala da iz određenog ponašanja tužioca proizlazi da će zbog njega nastupiti neotklonjiva šteta, odnosno morala je dokazati da je tužilac nezakonito poslovao i da je obavljanje delatnosti osiguranja ugrozilo interes osiguranika i drugih korisnika osiguranja. Dalje navode da je ocena tužene da Društvo nije imalo saglasno odredbi člana 233. Zakona o osiguranju propisanu visinu osnovnog kapitala na dan 31.12.2004. godine, netačna s obzirom da je prema navedenoj odredbi Zakona visinu propisanog kapitala tužena bila dužna da utvrdi na dan 29.11.2004. godine, kada je isticao rok od šest meseci do kada su ranije formirana društva za osiguranje bila dužna da obezbede 2/3 od iznosa propisanog kapitala. Što se tiče obezbeđenja garantne rezerve tužena je, po oceni tužioca, takođe dala pogrešnu ocenu s obzirom da su postojeća osiguravajuća društva bila dužna da do 31.12.2005. godine, usaglasne svoje poslovanje sa odredbom člana 116. Zakona o osiguranju. Imajući u vidu napred izneto, ističu da tužena nije postupila po presudi Vrhovnog suda Srbije U. br. 2621/06, pa predlažu da Vrhovni sud Srbije tužbu uvaži i osporeno rešenje poništi.

U odgovoru na tužbu tužena Narodna banka Srbije ostala je pri razlozima iz obrazloženja osporenog rešenja i predložila da sud tužbu odbije, kao neosnovanu.

Nakon ocene navoda tužbe, odgovora na tužbu i spisa predmeta ove upravne stvari, Vrhovni sud Srbije je našao da je tužba osnovana.

Iz obrazloženja osporenog rešenja proizlazi da je tužena navedenu odluku iz dispozitiva istog donela sa razloga što je, postupajući u izvršenju presude Vrhovnog suda Srbije U. 2621/06 od 18.3.2007. godine, našla da Društvo nije postupilo po rešenju tužene G. br. 647 od 07.3.2005. godine, kojim je, između ostalog, naloženo Društvu da naplati potraživanja sa pripadajućom kamatom od "DD", kao i sva potraživanja od pravnih i fizičkih lica sa pripadajućom kamatom. Takođe, Narodna banka Srbije je u provedenom postupku utvrdila da osnovni kapital Društva na dan 30.6.2005. godine, iznosi 246.828.506,00 dinara, što u dinarskoj protivvrednosti prema srednjem kursu EVR-a (82,775 din.), čini 2.981.920,94 EVR-a, a što je manje od iznosa propisanog članom 28. u vezi sa članom 233. Zakona o osiguranju, ("Službeni glasnik RS", br. 55/2004...85/2005) s obzirom da je bilo propisano da Društvo na dan 30.6.2005. godine, ima obezbeđen kapital u iznosu koji ne može biti manji od 3.000.000 EVR-a, odnosno dinarskoj protivvrednosti na taj dan. U pogledu obezbeđenja garantne rezerve Društvo je na dan 30.6.2005. godine, iskazalo kapital u iznosu od 86.853.061,80 dinara i garantnu rezervu u iznosu od 83.823.434,18 dinara, što je manje od iznosa propisanog čl. 28. i 116. Zakona o osiguranju, zbog čega je Narodna banka Srbije utvrdila da Društvo ne održava garantnu rezervu. Kako Društvo nije usaglasilo svoje poslovanje sa odredbama Zakona o osiguranju, pre svega, zato što nije obezbedilo osnovni kapital, garantnu rezervu i marginu solventnosti po dinamici propisanoj odredbom člana 233. Zakona o osiguranju, to su se po oceni tužene stekli zakonom propisani uslovi iz odredbe člana 238. istog zakona, da tužena Društvu oduzme dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, a samim tim saglasno odredbi člana 170. stav 2. Zakona o osiguranju izrekne i meru zabrane raspolaganja imovinom Društva, do donošenja rešenja o pokretanju stečajnog postupka.

Kod ovakvog stanja stvari, po oceni Vrhovnog suda Srbije, tužena donoseći osporeno rešenje od 05.7.2007. godine, nije postupila po presudi Vrhovnog suda Srbije U. 2621/06 od 18.3.2007. godine, pa predlaže da Vrhovni sud Srbije tužbu uvaži i osporeno rešenje poništi.

godine, nije postupila po pravilnom shvatanju i primeni ovog suda iz presude U. 2021/00 od 10.4.2007. godine, a na šta je bila obavezna u smislu odredbe člana 61. Zakona o upravnim sporovima, te je učinila povredu navedene odredbe, a što je bilo od uticaja na pravilnost i zakonitost osporenog rešenja.

Naime, navedenom presudom, Vrhovni sud Srbije je naložio tuženoj da oceni pozitivne i negativne efekte mera nadzora koje su ranije izrečene Društvu, pa imajući to u vidu, kao i novo stanje poslovanja Društva, utvrđeno zapisnikom o kontroli iz novembra 2005. godine, preduzme odgovarajuće mere nadzora pravilnom primenom člana 161. st. 2. i 3. Zakona o osiguranju. Takođe, tuženoj je naloženo da ukoliko proceni da je Društvu neophodno da se izrekne najteža mera nadzora, navede razloge zbog kojih smatra da nije mogla biti određena mera koja je manje nepovoljna za Društvo, kao i da navede koje su to neotklonjive štetne posledice koje bi zbog primene blažih mera nadzora mogle nastupiti, kao i da li će te posledice biti manje za osiguranike i druge korisnike osiguranja u slučaju pokretanja postupka likvidacije Društva, koja je nužna, zakonom predviđena posledica oduzimanja dozvole za rad Društvu za osiguranje.

Međutim, i pored jasno datih naloga suda, iz obrazloženja osporenog rešenja se ne vidi da je tužena u ponovljenom postupku procenila suštinski efekat izrečenih mera nadzora na poboljšanje poslovanja Društva, a što je po oceni ovog suda, bitno za pravilan izbor mera nadzora, koje bi trebalo odrediti Društvu. Ovo posebno iz razloga što je u zapisniku o kontroli poslovanja društva iz novembra 2005. godine, konstatovano da su mere nadzora naložene Društvu rešenjem tužene od 07.3.2005. godine, izvršene, osim mera iz tačka 1. podtačke 3) i 4) pomenutog rešenja, koje se odnose na naplatu potraživanja od Preduzeća "DD".

Takođe, tužena je prilikom rešavanja ove upravne stvari propustila da uzme u obzir i činjenicu da je nivo kapitala društva, prema podacima iz spisa, počeo da pada nakon juna 2005. godine, a što se, po oceni Vrhovnog suda Srbije, može dovesti u vezi sa obavezom Društva da postupi po merama naloženim rešenjem tužene od 07.3.2005. godine, koje su obuhvatile i obavezu naplate svih zaostalih likvidiranih šteta i dospelih ugovornih obaveza, kao i sa privremenom merom od 09.11.2005. godine, kojom je Društvu bilo zabranjeno da zaključuje nove ugovore o autoodgovornosti, čime je obustavljen priliv prihoda.

Konačno, tužena nije uzela u obzir i ocenu Vrhovnog suda Srbije, da s obzirom na činjenicu da je kontrola poslovanja Društva okončana novembra 2005. godine, tužena nije mogla da utvrđuje vrednost osnovnog kapitala društva i garantne rezerve na dan 31.12.2005. godine, na osnovu dokaza koji ne postoje u spisima predmeta (npr. mišljenje ovlašćenog aktuara od 02.2.2006. godine).

Kako je cilj mera nadzora iz člana 161. Zakona o osiguranju, sa jedne strane, finansijski oporavak, poboljšanje načina upravljanja, otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u radu društva za osiguranje, a sa druge strane obezbeđenje interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja, koji ne smeju biti ugroženi, to je, po oceni ovog suda, Narodna banka Srbije prilikom vršenja nadzora morala delovati najpre preventivno a oduzimanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja kao najtežu meru mogla je primeniti tek onda kada blažim merama nadzora nije mogao da bude postignut njihov cilj.

Sa iznetih razloga, Vrhovni sud Srbije je, primenom odredbe člana 41. stav 2., u vezi člana 38. stav 2. Zakona o upravnim sporovima ("Službeni list SRJ" broj 46/96), odlučio kao u dispozitivu presude, s tim što su primedbe suda iznete u obrazloženju ove presude, obavezne za tuženi organ u smislu odredbe člana 61. istog Zakona.

PRESUĐENO U VRHOVNOM SUDU SRBIJE U BEOGRADU

dana 24.1.2008. godine, U. 6959/07

Zapisničar, Predsednik veća - sudija

Vera Marinković, s.r. mr Jadranka Injac, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

JK